

Republica Moldova

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

TRATAT Nr. TMAE364/1999
din 06.07.1996

TRATAT ÎNTRE REPUBLICA MOLDOVA ȘI ROMÂNIA PRIVIND ASISTENȚA JURIDICĂ ÎN MATERIE CIVILĂ ȘI PENALĂ*

Publicat : 30.12.1999 în TRATATE INTERNATIONALE Nr. 20 art. 364 Data intrării în vigoare

**Semnat la Chișinău, la 6 iulie 1996
În vigoare din 22 martie 1998*

Republica Moldova și România, denumite în continuare "Părți Contractante", în dorința de a perfecționa colaborarea lor în domeniul asistenței juridice, au hotărât să încheie prezentul Tratat de asistență juridică în materie civilă și penală, în care scop au convenit asupra celor ce urmează:

Partea I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul I Definirea unor termeni

În sensul prezentului Tratat:

- a) prin *cauze civile* se înțeleg cauzele de drept civil și procesul civil, de drept al familiei, drept comercial, dreptul muncii și drept administrativ;
- b) prin *autorități competente* se înțeleg organele procuraturii, notariatele și alte instituții competente în materie civilă și penală (pentru Republica Moldova), instanțele judecătorești, parchetele (pentru România);
- c) prin *lege* se înțelege orice categorie de act normativ prin care sunt reglementate, în fiecare din cele două Părți Contractante, raporturile juridice în legătură cu care Tratatul face referire la "lege".

Articolul 2 Ocrotirea juridică

- 1) Cetățenii unei Părți Contractante se bucură pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, în ce privește drepturile lor personale și patrimoniale, de aceeași ocrotire juridică ca și cetățenii proprii.
- 2) Cetățenii unei Părți Contractante au dreptul să se adreseze liber și nestânjenit autorităților competente ale celeilalte Părți Contractante în atribuția cărora sunt date cauzele civile și penale, pot să-și susțină interesele în fața acestora, să facă cereri și să introducă acțiuni în aceleași condiții ca și cetățenii acesteia.
- 3) Autoritățile competente ale unei Părți Contractante îndrumă, la cerere, pe cetățenii celeilalte Părți Contractante pentru a-și asigura reprezentarea de care au nevoie în susținerea cauzelor lor legitime.
- 4) Dispozițiile prezentului Tratat referitoare la cetățenii Părților Contractante se aplică în mod

corespunzător și persoanelor juridice înființate în conformitate cu legile Părții Contractante pe teritoriul căreia își au sediul.

Articolul 3

Acordarea asistenței juridice

Părțile Contractante își acordă reciproc, la cerere, asistență juridică în cauzele civile și penale, în condițiile prevăzute de prezentul Tratat.

Articolul 4

Scutirea de cauțiune

Cetățenii unei Părți Contractante care se adresează autorităților competente ale celeilalte Părți Contractante în calitate de solicitanți sau intervenienți, dacă au domiciliu sau reședință pe teritoriul uneia din Părțile Contractante, nu pot fi obligați să depună cauțiune sau depozit, oricare le-ar fi denumirea, pentru motivul că sunt străini sau că nu au domiciliul ori reședința pe teritoriul Părții Contractante căreia îi aparține autoritatea competentă solicitată.

Articolul 5

Facilități și asistență juridică gratuită

- 1) Cetățenii uneia dintre Părțile Contractante beneficiază pe teritoriul celeilalte Părți Contractante de reducerea sau scutirea de cheltuieli de procedură, precum și de asistență juridică gratuită, în aceleași condiții ca și cetățenii proprii.
- 2) Înlesnirile prevăzute la paragraful 1), acordate într-o anumită cauză, se aplică tuturor actelor de procedură din acea cauză, inclusiv actelor de executare.

Articolul 6

Condițiile obținerii înlesnirilor

- 1) Când cetățeanul unei Părți Contractante solicită o înlesnire din cele prevăzute la articolul 5 din prezentul Tratat, o dată cu cererea va prezenta și un certificat cu privire la situația sa materială și personală, întocmit potrivit reglementărilor legale ale fiecărei Părți Contractante.
- 2) Dacă solicitantul nu are domiciliul sau reședința pe teritoriul nici uneia dintre Părțile Contractante, certificatul prevăzut la paragraful 1) poate fi eliberat de misiunea diplomatică sau oficiul consular al Părții Contractante al cărei cetățean este

Articolul 7

Solicitarea înlesnirilor

- 1) Cetățeanul uneia dintre Părțile Contractante, care dorește să solicite unei autorități competente a celeilalte Părți Contractante înlesnirile prevăzute la articolul 5, poate face cerere în acest sens la autoritatea competentă de la domiciliul sau reședința sa.
- 2) Autoritatea competentă care, potrivit paragrafului 1), a primit cererea o va transmite, împreună cu certificatul și eventualele anexe, autorității competente a celeilalte Părți Contractante.
- 3) Autoritatea competentă să hotărască asupra cererii pentru acordarea înlesnirilor prevăzute la articolul 5 din prezentul Tratat își păstrează dreptul de a controla certificatele și informațiile care i-au fost furnizate și, pentru a se edifica pe deplin, poate solicita informații suplimentare.

Articolul 8

Modul de legătură

- 1) În problemele privind acordarea asistenței juridice, autoritățile competente ale celor două Părți

Contractante comunică între ele prin intermediul organelor centrale, în măsura în care prin prezentul Tratat nu se dispune altfel.

2) Organele centrale la care se referă paragraful 1) sunt, pentru Republica Moldova, Ministerul Justiției și Procuratura Generală, iar pentru România, Ministerul Justiției.

Articolul 9

Limba folosită

În aplicarea prevederilor prezentului Tratat, organele centrale ale celor două Părți Contractante menționate la articolul 8 paragraful 2) folosesc în relațiile dintre ele limba lor oficială. Tot astfel se procedează și în relațiile dintre autoritățile competente ale Părților Contractante.

Articolul 10

Schimbul de informații în domeniul legislației

Părțile Contractante se vor informa reciproc, la cerere, asupra legislației în vigoare ori care a fost în vigoare în statele lor, precum și asupra aplicării acesteia în practica juridică.

Articolul 11

Protecția martorilor și experților

1) Martorul sau expertul, oricare ar fi cetățenia sa, care, în urma unei citații, se prezintă în fața autorității competente a celeilalte Părți Contractante, nu poate fi nici urmărit, nici deținut, nici supus vreunei altei limitări a libertății sale individuale pe teritoriul acesteia, pentru fapte sau condamnări anterioare trecerii frontierei Părții Contractante solicitante.

2) Imunitatea prevăzută la paragraful 1) încetează, dacă martorul sau expertul nu a părăsit teritoriul Părții Contractante solicitante în termen de 15 zile de la data când autoritatea competentă care l-a chemat îi face cunoscut că prezența lui nu mai este necesară sau revine ulterior. În acest termen nu se include timpul în care martorul sau expertul nu a putut părăsi teritoriul acestei Părți Contractante din motive independente de voința sa.

Articolul 12

Restituirea cheltuielilor pentru martori și experți

1) Cheltuielile de călătorie și de întreținere, precum și compensarea veniturilor neobținute, legate de deplasarea pentru depunerea mărturiilor sau efectuarea expertizei, vor fi suportate de Partea Contractantă solicitantă.

Expertul are dreptul și la onorariul de expert.

2) Despre drepturile prevăzute la paragraful 1) se va face mențiune în citație. La cererea martorului sau expertului, Partea Contractantă solicitantă va plăti în avans, parțial sau integral, cheltuielile menționate.

Articolul 13

Audierea ca martori a persoanelor arestate

1) În cazul în care este necesar ca o persoană, care se află arestată pe teritoriul unei Părți Contractante, să fie audiată ca martor de către o autoritate competentă a celeilalte Părți Contractante, organele centrale prevăzute la articolul 8 din prezentul Tratat pot conveni ca această persoană să fie transferată pe teritoriul Părții Contractante solicitante, cu condiția de a fi menținută în stare de arest și de a fi înapoiată în cel mult șapte zile după audiere.

2) Transferul va putea fi refuzat:

a) dacă persoana deținută nu consimte;

- b) dacă prezența persoanei este necesară într-o procedură penală în curs pe teritoriul Părții Contractante solicitate;
- c) dacă transferul este susceptibil de a prelungi detenția acesteia;
- d) dacă alte considerații imperioase se opun transferului său pe teritoriul Părții Contractante solicitante.

Partea a II-a CAUZE CIVILE

Capitolul 1 ASISTENȚA JURIDICĂ

Articolul 14 Obiectul asistenței juridice

Asistența juridică în materie civilă cuprinde îndeplinirea unor activități procesuale cum ar fi: întocmirea, transmiterea și înmânarea de acte judiciare și extrajudiciare; audierea părților, martorilor, experților și a altor persoane; efectuarea de expertize; cercetări la fața locului și constatări ale unor stări de fapt; aplicarea unor măsuri de asigurare sau de conservare; verificări de înregistrări, obținerea de copii sau fotocopii ori de extrase de pe documente.

Articolul 15 Cererea de asistență juridică

- 1) Cererea de asistență juridică trebuie să cuprindă următoarele date:
 - a) denumirea autorității competente solicitante;
 - b) denumirea autorității competente solicitate;
 - c) indicarea cauzei în care se solicită acordarea asistenței juridice;
 - d) numele și prenumele părților, calitatea procesuală, cetățenia, domiciliul sau reședința acestora, iar în cazul persoanelor juridice, denumirea și sediul lor;
 - e) numele, prenumele și adresa reprezentanților, atunci când este cazul;
 - f) obiectul cererii și datele necesare pentru îndeplinirea ei;
 - g) menționarea actelor anexate la cerere.
- 2) La cererea de înmânare de acte se vor indica adresa destinatarului și felul actelor ce urmează a fi înmânate. La comisiile rogatorii vor fi indicate împrejurările în legătură cu care urmează să se facă o probă, și, atunci când este cazul, întrebările care trebuie puse persoanelor ce urmează a fi audiate. Prin comisie rogatorie, în sensul prezentului Tratat, se înțelege acel act de procedură judiciară prin care un judecător sau procuror, după caz, solicită autorității competente a celeilalte Părți Contractante să îndeplinească, în locul său, acte judiciare pe care le consideră necesare judecății sau urmăririi penale într-un anumit proces cu care este sesizat.
- 3) Cererea de asistență juridică și actele anexe vor purta ștampila oficială a autorității competente solicitante.

Articolul 16 Modul de rezolvare a cererii

- 1) În executarea unei cereri de asistență juridică, autoritatea competentă solicitată aplică legislația statului său. Autoritatea competentă solicitată poate să aplice, la cererea autorității competente solicitante, o procedură specială, în măsura în care nu contravine legii statului său.
- 2) Dacă autoritatea solicitată nu este competentă să îndeplinească cererea, ea o va trimite, din oficiu, autorității competente, încunoscându-l, totodată, despre aceasta Partea Contractantă solicitantă.

- 3) La cererea autorității competente solicitante, autoritatea competentă solicitată va comunica acesteia, în timp util, locul și termenul efectuării cererii de asistență juridică, în scopul ca partea interesată să poată asista.
- 4) Dacă adresa persoanei la care se referă cererea de asistență juridică nu este cunoscută sau dacă adresa indicată s-a dovedit a fi greșită, autoritatea competentă solicitată ia măsurile corespunzătoare în sensul stabilirii adresei.
- În cazul când stabilirea adresei nu este posibilă, autoritatea competentă solicitată anunță despre aceasta autoritatea competentă solicitantă.
- 5) După îndeplinirea cererii, autoritatea competentă solicitată transmite autorității competente solicitante actele respective. În cazul în care asistența juridică nu a putut fi acordată, autoritatea competentă solicitată va restitui actele autorității competente solicitante, comunicându-i, totodată, împrejurările care au împiedicat-o să îndeplinească cererea.

Articolul 17

Înmânarea actelor

Autoritatea competentă solicitată înmânează actele în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare pe teritoriul statului său.

Articolul 18

Dovada de înmânare a actelor

Dovada de înmânare a actelor se întocmește în conformitate cu regulile de înmânare în vigoare pe teritoriul Părții Contractante solicitate. În orice caz, ea trebuie să cuprindă semnătura destinatarului, ștampila autorității competente și semnătura persoanei împuternicite să înmâneze actul, modalitatea, locul și data înmânării. Dacă destinatarul refuză să primească actul, se va face o mențiune despre motivul refuzului.

Articolul 19

Atribuțiile misiunilor diplomatice și oficiilor consulare

Fiecare Parte Contractantă poate să transmită sau să înmâneze acte juridice și extrajudiciare și să ia mărturie cetățenilor proprii care se află pe teritoriul celeilalte Părți Contractante prin intermediul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare, cu condiția ca acești cetățeni să consimtă și să nu fie supuși nici unei măsuri de constrângere.

Articolul 20

Cheltuieli legate de acordarea asistenței juridice

- 1) Părțile Contractante suportă singure toate cheltuielile ocazionate de acordarea asistenței juridice pe teritoriul lor, inclusiv cheltuielile făcute cu administrarea probelor.
- 2) Autoritatea competentă solicitată comunică autorității competente solicitante cuantumul cheltuielilor făcute. Dacă autoritatea solicitantă percepe aceste cheltuieli de la persoana obligată să le plătească, sumele încasate rămân în sarcina Părții Contractante a cărei autoritate le-a perceput.

Articolul 21

Refuzul acordării asistenței juridice

Asistență juridică în materie civilă poate fi refuzată, dacă Partea Contractantă solicitată consideră că prin acordarea ei s-ar putea aduce atingere principiilor sale fundamentale.

Capitolul II

ACTE OFICIALE

Articolul 22

Valabilitatea actelor

1) Actele care emană de la autoritățile competente sau de la alte instituții ale uneia dintre Părțile Contractante, precum și actele sub semnătură privată, cărora acestea le dau dată certă și le atestă autenticitatea semnăturii, sunt valabile pe teritoriul celeilalte Părți Contractante fără vreo altă legalizare.

Această dispoziție se aplică și cu privire la extrasele și copiile de pe aceste acte.

2) Actele menționate la paragraful 1) au, pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, aceeași forță probantă ca și actele de același fel ale acestei din urmă Părți Contractante.

Articolul 23

Transmiterea actelor de stare civilă

1) Instituțiile competente ale fiecărei Părți Contractante transmit, la cerere, gratuit, instituțiilor competente ale celeilalte Părți Contractante certificate de stare civilă, extrase de pe registrele de stare civilă, precum și copii certificate de pe hotărârile pronunțate de instanțele judecătorești în materie de stare civilă, dacă aceste acte se referă la cetățenii Părții Contractante solicitante și sunt cerute în interes oficial.

2) Transmiterea actelor menționate la paragraful 1) se face prin intermediul ministerelor de justiție ale fiecărei Părți Contractante.

Capitolul III

NORME COMUNE ÎN DOMENIUL DREPTULUI PRIVAT

Secțiunea I

DISPOZIȚII CU PRIVIRE LA STATUTUL PERSONAL ȘI DREPTUL FAMILIEI

Articolul 24

Capacitatea persoanei

1) Capacitatea persoanei fizice se stabilește potrivit legii Părții Contractante al cărei cetățean este persoana.

2) Capacitatea persoanei juridice se stabilește potrivit legii Părții Contractante pe teritoriul căreia își are sediul.

Articolul 25

Încheierea căsătoriei

1) Forma încheierii căsătoriei este determinată de legea Părții Contractante pe al cărei teritoriu se încheie căsătoria.

2) Pentru căsătoria care se încheie la misiunea diplomatică sau oficiul consular forma încheierii căsătoriei este determinată de legea Părții Contractante căreia îi aparține misiunea diplomatică sau oficiul consular.

3) În ceea ce privește condițiile de fond cerute pentru încheierea căsătoriei, fiecare dintre viitorii soți este supus legii Părții Contractante al cărei cetățean este.

Articolul 26

Raporturile personale și patrimoniale ale soților

1) Raporturile personale și patrimoniale ale soților sunt guvernate de legea Părții Contractante ai cărei cetățeni sunt.

2) Dacă unul dintre soți este cetățean al unei Părți Contractante, iar celălalt soț este cetățean al celeilalte Părți Contractante, raporturile lor personale și patrimoniale sunt guvernate de legea acelei Părți Contractante pe teritoriul căreia își au domiciliul comun.

3) Dacă, în cazul prevăzut la paragraful 2), unul dintre soți locuiește pe teritoriul unei Părți Contractante, iar celălalt pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, raporturile lor personale și patrimoniale sunt guvernate de legea acelei Părți Contractante pe al cărei teritoriu și-au avut ultimul domiciliu comun.

Dacă soții nu au avut domiciliul comun, sunt competente instanțele sau alte instituții abilitate ale celor două Părți Contractante, care aplică legea statutului lor.

4) Competența de a hotărî asupra raporturilor juridice prevăzute la paragrafele 1), 2) și 3) alineatul 1 aparține instanțelor sau altor instituții abilitate ale Părții Contractante a cărei lege guvernează acele raporturi.

Articolul 27

Divorțul

1) În caz de divorț, dacă ambii soți au cetățenia unei Părți Contractante și locuiesc, la data introducerii acțiunii de divorț, pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, va fi aplicată legea Părții Contractante ai cărei cetățeni sunt. Competența aparține instanțelor sau altor instituții abilitate ale ambelor Părți Contractante.

2) Dacă, la data introducerii acțiunii de divorț, unul din soți este cetățean al uneia din Părțile Contractante, iar celălalt soț este cetățean al celeilalte Părți Contractante și locuiește, fie pe teritoriul aceleiași Părți Contractante, fie unul pe teritoriul unei Părți Contractante și altul pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, sunt competente instanțele ambelor Părți Contractante, care aplică legea statului lor.

Articolul 28

Nulitatea căsătoriei

1) Pentru constatarea nulității sau anularea căsătoriei se aplică legile Părții Contractante care, potrivit articolului 25, sunt valabile pentru încheierea căsătoriei.

2) În ceea ce privește competența jurisdicțională, se aplică în mod corespunzător prevederile articolului 27.

Articolul 29

Filiația

1) În cauzele privind stabilirea și contestarea filiației este aplicabilă legea Părții Contractante al cărei cetățean este copilul. Dacă copilul domiciliază pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, se aplică legea acesteia, dacă este mai favorabilă intereselor copilului.

2) Soluționarea cauzelor prevăzute la paragraful 1) aparține autorităților Competente ale Părții Contractante al cărei cetățean este copilul.

3) Dacă reclamantul și pârâtul domiciliază pe teritoriul aceleiași Părți Contractante, soluționarea cauzelor aparține, de asemenea, autorităților competente ale acestei Părți Contractante.

Articolul 30

Raporturile juridice dintre părinți și copii

1) Raporturile juridice dintre părinți și copii se stabilesc potrivit legii Părții Contractante al cărei cetățean este copilul, în cazul în care copilul domiciliază pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, poate fi aplicată legea acestei Părți, dacă este mai favorabilă intereselor copilului.

2) În privința de a hotărî asupra raporturilor juridice, prevederile articolului 29 paragrafele 2) și 3)

se aplică în mod corespunzător.

Articolul 31

Adopția

- 1) Condițiile de fond cerute pentru încheierea adopției sunt cele stabilite de legea națională a adoptantului și a celui ce urmează să fie adoptat. Aceștia trebuie să îndeplinească și condițiile care sunt obligatorii pentru ambii, stabilite de fiecare dintre cele două legi naționale arătate.
- 2) Forma adopției este guvernată de legea Părții Contractante pe teritoriul căreia se încheie.
- 3) Efectele adopției și relațiile dintre adoptant și adoptat sunt guvernate de legea națională a adoptantului, iar în cazul adopției consimțite de soți este aplicabilă legea care guvernează, potrivit articolului 26, efectele căsătoriei lor.
- 4) Nulitatea adopției este supusă, pentru condițiile de fond, legilor prevăzute la paragraful 1), iar pentru nerespectarea condițiilor de formă — legii prevăzute la paragraful 2.
- 5) Procedura adopției aparține autorităților competente ale Părții Contractante al cărei cetățean este, la data adopției, cel ce urmează a fi adoptat.

Articolul 32

Interdicția

- 1) Cazurile și condițiile pentru punerea sub interdicție a persoanelor lipsite de discernământ datorită alienației mintale sau debilității mintale, precum și cele pentru ridicarea acestei măsuri sunt supuse legii Părții Contractante al cărei cetățean este persoana în cauză.
- 2) Jurisdicția aparține, în măsura în care prezentul Tratat nu prevede altfel, autorităților competente ale Părții Contractante al cărei cetățean este persoana care urmează a fi pusă sub interdicție.

Articolul 33

- 1) În cazul când este necesară punerea sub interdicție a unui cetățean al unei Părți Contractante, care are domiciliu, reședință sau bunuri pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, autoritatea competentă acestei din urmă Părți Contractante înștiințează de îndată autoritatea competentă conform articolului 32, paragraful 2).
- 2) În cazurile care nu comportă amânare, autoritatea celeilalte Părți Contractante poate lua măsuri provizorii în conformitate cu legea sa, fiind obligată să informeze de îndată autoritatea competentă conform articolului 32, paragraful 2), căreia îi va transmite, totodată, copii de pe actele încheiate. Măsurile luate își păstrează valabilitatea până în momentul în care autoritatea competentă a luat o altă hotărâre.

Articolul 34

- 1) Autoritatea prevăzută la articolul 32, paragraful 2), poate transmite competența sa privind interdicția autorității celeilalte Părți Contractante, dacă persoana care urmează să fie pusă sub interdicție are domiciliul, reședința sau bunuri pe teritoriul acestei din urmă Părți. Competența privind interdicția se consideră transmisă în momentul în care autoritatea solicitată a acceptat această competență și informează despre aceasta autoritatea solicitantă.
- 2) În cazul în care autoritatea competentă, înștiințată potrivit articolului 33 paragraful 1), nu comunică răspunsul său în termen de trei luni, socotite de la data expedierii înștiințării, competența în materie de interdicție revine de plin drept autorității de la domiciliul sau reședința persoanei care urmează a fi pusă sub interdicție.
- 3) Autoritatea care a devenit competentă potrivit paragrafelor 1) sau 2) îndeplinește măsura punerii sub interdicție în conformitate cu legea statului său, dar numai dacă motivul care determină punerea sub interdicție este prevăzut și în legea Părții Contractante al cărei cetățean este persoana. Totuși,

în problema capacității de exercițiu se aplică legea Părții Contractante al cărei cetățean este persoana ce urmează a fi pusă sub interdicție.

4) Hotărârea de punere sub interdicție pronunțată potrivit paragrafelor 1), 2) și 3) se transmite, în copie, autorității competente prevăzute în articolul 32, paragraful 2).

Tutela și curatela

Articolul 35

1) Cauzele și condițiile pentru instituirea ori desființarea tutelei sau curatelei sunt cele prevăzute de legea Părții Contractante al cărei cetățean este persoana căreia urmează a i se institui tutela sau curatela.

2) În ceea ce privește obligația de acceptare a tutelei sau curatelei, se aplică legea Părții Contractante al cărei cetățean este persoana ce urmează a deveni tutore sau curator.

3) Raporturile juridice dintre tutore sau curator și persoana căreia i s-a instituit tutela sau curatela se stabilesc potrivit legii Părții Contractante căreia îi aparține autoritatea competentă care a instituit tutela sau curatela.

4) În cauzele de tutelă și curatela privind cetățenii Părților Contractante sunt competente, în măsura în care prezentul Tratat nu prevede altfel, autoritățile Părții Contractante al cărei cetățean este persoana căreia urmează a i se institui tutela sau curatela.

5) Cetățeanul uneia din Părțile Contractante poate fi numit tutore sau curator al cetățeanului celeilalte Părți Contractante, dacă domiciliază pe teritoriul acelei Părți Contractante pe care urmează a se exercita tutela sau curatela și dacă numirea sa corespunde cel mai bine intereselor persoanei căreia i s-a instituit tutela sau curatela.

Articolul 36

Prevederile articolelor 33 și 34 paragrafele 1) și 2) se aplică în mod corespunzător și în cazul tutelei sau curatelei.

Articolul 37

Autoritatea care, potrivit articolului 34, paragrafele 1) sau 2), a devenit competentă cu privire la tutelă sau curatela, îndeplinește aceste măsuri în conformitate cu legea statului său. Totuși, în ceea ce privește capacitatea persoanei se aplică legea Părții Contractante al cărei cetățean este persoana căreia i s-a instituit tutela sau curatela. Această autoritate nu are dreptul să adopte hotărâri în probleme privind statutul personal al celui căruia i s-a instituit tutela sau curatela.

Articolul 38

Declararea dispariției sau morții și stabilirea datei morții

1) Pentru declararea pe cale judecătorească a dispariției sau a morții unei persoane și stabilirea datei morții sunt competente instanțele Părții Contractante al cărei cetățean era acea persoană la data când, potrivit ultimelor știri, mai era în viață.

2) Prin excepție de la prevederile paragrafului 1), instanțele judecătorești ale unei Părți Contractante, la cererea unor persoane care domiciliază pe teritoriul acesteia, sunt competente să declare dispariția sau moartea sau să stabilească data morții unui cetățean al celeilalte Părți Contractante, dacă potrivit legii Părții Contractante solicitate, acele persoane au drept la o asemenea acțiune.

3) În cauzele arătate la paragrafele 1) și 2), instanțele judecătorești aplică legea statului lor.

Secțiunea a II-a

DISPOZIȚII CU PRIVIRE LA SUCCESIUNI

Articolul 39

Principiul egalității

Cetățenii uneia dintre Părțile Contractante sunt egali cu cetățenii celeilalte Părți Contractante atât în ceea ce privește capacitatea de a dobândi prin moștenire sau testament bunuri situate pe teritoriul acesteia sau drepturi ce urmează a fi realizate pe acest teritoriu, cât și în ce privește capacitatea de a întocmi, modifica sau revoca un testament referitor la astfel de bunuri ori drepturi.

Articolul 40

Legea aplicării

- 1) Dreptul la succesiune asupra bunurilor mobile este determinat de legea Părții Contractante al cărei cetățean era, la data morții sale, autorul succesiunii.
- 2) Dreptul la succesiune asupra bunurilor imobile este determinat de legea Părții Contractante pe teritoriul căreia se află acele bunuri.
- 3) Bunurile succesoriale sunt considerate mobile sau imobile în conformitate cu legea Părții Contractante pe al cărei teritoriu sunt situate.

Articolul 41

Sucesiunea vacantă

În cazul când succesiunea este vacantă, bunurile mobile revin Părții Contractante al cărei cetățean era, la data morții sale, autorul succesiunii, iar bunurile imobile revin Părții Contractante pe teritoriul căreia sunt situate.

Articolul 42

Testamentul

- 1) Forma întocmirii, modificării și revocării testamentului este cea prevăzută, la data întocmirii, modificării sau revocării sale, de legea Părții Contractante al cărei cetățean a fost defunctul sau de legea Părții Contractante pe teritoriul căreia aceste acte au fost făcute.
- 2) În privința capacității de a testa, modifica ori revoca testamentul, precum și în privința consecințelor juridice ale viciilor de voință, se aplică legea Părții Contractante al cărei cetățean a fost defunctul la data întocmirii, modificării sau revocării testamentului. După aceeași lege se stabilesc și felurile de dispoziții testamentare care sunt admise.

Articolul 43

Competența

- 1) Deschiderea succesiunii, procedura succesoară, precum și litigiile succesoriale privind bunurile mobile sunt de competența autorităților Părții Contractante al cărei cetățean a fost defunctul la data morții, în afară de cazul în care se face aplicarea paragrafului 3.
- 2) Deosebirea succesiunii, procedura succesoră, precum și litigiile succesoriale privind bunurile imobile sunt de competența autorităților Părții Contractante pe teritoriul căreia se află aceste bunuri.
- 3) Dacă toate bunurile mobile succesoriale rămase de pe urma cetățeanului uneia din Părțile Contractante sunt situate pe teritoriul celeilalte Părți Contractante și dacă toți succesorii sunt de acord, la cererea oricărui succesor sau a altei persoane care are drepturi ori pretenții față de succesiune, competența revine autorităților acestei Părți Contractante.

Articolul 44

Comunicarea cazurilor de deces

1) În cazul în care cetățeanul unei Părți Contractante decedează pe teritoriul Celeilalte Părți Contractante, autoritatea competentă a acestei Părți înștiințează, fie îndată, despre deces misiunea diplomatică sau oficiul consular al celeilalte Părți Contractante, comunicându-i în același timp tot ce cunoaște cu privire la succesorii, domiciliul sau reședința lor, masa succesorală și valoarea succesiunii, precum și cu privire la testament, dacă acesta există. Această dispoziție se aplică și în cazul în care autoritatea competentă a unei Părți Contractante este informată că cetățeanul celeilalte Părți Contractante, decedat pe teritoriul unui al treilea stat, a lăsat bunurile pe teritoriul ei.

2) Misiunea diplomatică sau oficiul consular care deține date cu privire la un deces ce a avut loc în condițiile menționate la paragraful 1), precum și cu privire la succesiune, comunică aceste date autorității competente, pentru ca aceasta să poată lua măsurile necesare de conservare a succesiunii.

3) Dacă pe teritoriul uneia din Părțile Contractante are loc deschiderea succesiunii și sunt date că există succesorii cetățeni ai celeilalte Părți Contractante, autoritatea competentă înștiințează despre aceasta neîntârziat misiunea diplomatică sau oficiul consular al acestei Părți.

Articolul 45

Drepturile misiunilor diplomatice și oficiilor consulare

În cazurile succesoriale existente pe teritoriul unei Părți Contractante, misiunea diplomatică sau oficiul consular al celeilalte Părți Contractante are dreptul, fără un mandat special, în cazul în care cetățenii proprii lipsesc și nu și-au desemnat un nou mandatar, să ia toate măsurile ca aceștia să fie reprezentanți în fața oricărei autorități.

Articolul 46

Măsuri de conservare a succesiunii

1) Autoritățile competente ale fiecărei Părți Contractante vor lua, de îndată, în conformitate cu legea statului lor, măsurile necesare pentru conservarea sau administrarea bunurilor succesoriale rămase pe teritoriul lor în urma decesului unui cetățean al celeilalte Părți Contractante, sau care ar reveni unui cetățean al acestei Părți.

2) Ele informează fără întârziere misiunea diplomatică sau oficiul consular al celeilalte Părți Contractante despre măsurile luate conform paragrafului 1). Misiunea diplomatică sau oficiul consular poate participa, direct sau prin mandatar, la realizarea acestor măsuri. La propunerea misiunii diplomatice sau a oficiului consular, măsurile luate conform paragrafului 1) vor putea fi schimbate sau anulate, iar cele ce urmează a fi luate vor putea fi amânate.

3) Autoritatea competentă potrivit articolului 43 paragraful 1) va putea cere ridicarea măsurilor luate conform paragrafului 1) al prezentului articol.

Articolul 47

Deschiderea testamentului

1) Deschiderea testamentului este în atribuția autorității competente a Părții Contractante pe teritoriul căreia se află testamentul. Copia certificată a testamentului și a procesului-verbal referitor la deschiderea, starea și conținutul testamentului, precum și originalul testamentului, dacă se cere, se transmit autorității competente a celeilalte Părți Contractante, dacă defunctul a fost cetățean al acesteia sau dacă o autoritate a acestei Părți Contractante este competentă să efectueze procedura succesorală.

2) Autoritatea competentă a Părții Contractante al cărei cetățean a fost testatorul la data decesului și care are în păstrare testamentul, va remite, la cerere, autorității competente cu luarea măsurilor de conservare a succesiunii, o copie certificată de pe testament.

Articolul 48

Predarea succesiunii

- 1) Bunurile succesoriale mobile sau sumele de bani obținute din vânzarea bunurilor succesoriale mobile sau imobile, aflate pe teritoriul uneia din Părțile Contractante și care se cuvin unor moștenitori, cetățeni ai celeilalte Părți Contractante, având domiciliul sau reședința pe teritoriul acestei din urmă Părți sau pe teritoriul unui al treilea stat, vor fi predate, după terminarea procedurii succesoriale, acestor moștenitori. Dacă ei nu se prezintă personal prin mandatar pentru a prelua bunurile sau sumele de bani menționate mai sus, acestea vor fi predate misiunii diplomatice sau oficiului consular al Părții Contractante ai cărei cetățeni sunt moștenitorii.
- 2) În cazurile prevăzute la paragraful 1) predarea se va efectua dacă:
 - a) taxele și impozitele privind succesiunea au fost plătite sau asigurate;
 - b) pretențiile creditorilor defunctului și orice alte pretenții în legătură cu succesiunea, formulate, în termenul prevăzut de legea Părții Contractante pe teritoriul căreia se află bunurile sau sumele menționate mai sus, au fost satisfăcute sau asigurate;
 - c) autoritățile competente au dat aprobarea, care eventual ar fi necesară, pentru exportul bunurilor succesoriale mobile sau pentru transferarea sumelor de bani.
- 3) Dacă cetățeanul unei Părți Contractante decedează în timpul călătoriei pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, unde nu a avut domiciliul sau reședința, obiectele pe care le-a avut asupra sa se predau, fără vreo altă procedură, misiunii diplomatice sau oficiului consular al Părții Contractante al cărei cetățean a fost.

Secțiunea III

RĂSPUNDEREA CIVILĂ DELICTUALĂ

Articolul 49

- 1) Răspunderea civilă delictuală se stabilește potrivit legii Părții Contractante pe al cărei teritoriu s-a comis fapta cauzatoare de prejudiciu.
- 2) Dacă atât persoana care a cauzat prejudiciul, cât și persoana care a suferit prejudiciul sunt cetățeni ai aceleiași Părți Contractante și domiciliază pe teritoriul acesteia, se aplică legea acestei Părți Contractante.
- 3) În cazurile privind obligațiile rezultate din delict civile jurisdicția aparține autorităților competente ale Părții Contractante pe al cărei teritoriu s-a comis fapta cauzatoare de prejudiciu sau pe al cărei teritoriu își are domiciliul pârâtul.

Capitolul IV

RECUNOAȘTEREA ȘI EXECUTAREA HOTĂRÂRILOR

Articolul 50

Obiectul recunoașterii și executării

1. Fiecare Parte Contractantă recunoaște și încuviințează executarea, pe teritoriul său, în condițiile prevăzute de prezentul Tratat, a hotărârilor pronunțate pe teritoriul celeilalte Părți Contractante.
2. În sensul paragrafului 1) prin hotărâri se înțelege:
 - a) hotărârile în cauzele civile, patrimoniale și nepatrimoniale, pronunțate de instanțe judecătorești sau alte instituții competente;
 - b) hotărârile judecătorești pronunțate în cauzele penale cu privire la obligația de despăgubire pentru daunele cauzate;
 - c) hotărârile judecătorești referitoare la cheltuielile de judecată;
 - d) hotărârile arbitrale.
3. În sensul prezentului Tratat, termenul hotărâre include și tranzacțiile judiciare.

Articolul 51

Condițiile recunoașterii hotărârilor

Hotărârile se recunosc și se execută în cazul în care sunt întrunite următoarele condiții:

- a) dacă sunt definitive și susceptibile de executare potrivit legii Părții Contractante pe teritoriul căreia au fost pronunțate, în materia obligației de întreținere sunt recunoscute și hotărârile provizorii, dacă sunt executorii în statul de origine;
- b) dacă nu a fost încălcată competența exclusivă a autorității Părții Contractante pe teritoriul căreia urmează a avea loc recunoașterea sau executarea;
- c) dacă persoanei obligată prin hotărâre, care nu a participat la proces, i s-au înmănat citația și sediul de sesizare a instanței în timp util și în conformitate cu legea Părții Contractante pe teritoriul căreia a fost pronunțată hotărârea, iar în cazul în care nu avea capacitate de exercițiu, i s-a dat posibilitatea de a fi reprezentată în proces;
- d) dacă între aceleași părți, cu privire la același obiect și pentru aceleași fapte, nu s-a pronunțat în prealabil o hotărâre ori nu se află în curs de judecată o acțiune intentată anterior pe teritoriul Părții Contractante unde să se recunoască ori să se încuviințeze executarea hotărârii;
- e) dacă, în cazurile în care trebuie aplicată celeilalte Părți Contractante, din hotărârea pronunțată rezulta că această lege nu a fost aplicată. Totuși, cunoașterea nu poate fi refuzată numai pentru singurul motiv că instanța a pronunțat hotărârea aplicând o altă lege, afară numai dacă procesul privește starea și capacitatea unei persoane, iar soluția adoptată diferă de cea la care s-ar fi ajuns potrivit legii aplicabile;
- f) dacă prin recunoașterea sau încuviințarea hotărârii nu se aduce atingere ordinii publice a Părții Contractante, pe teritoriul căreia urmează să se recunoască ori să se încuviințeze executarea hotărârii.

Articolul 52

Cererea de recunoaștere și încuviințare a executării

- 1) Cererea de recunoaștere și încuviințare a executării se depune la instanța care s-a pronunțat în primă instanță în cauza respectivă. Această cerere va fi transmisă autorității din celălalt stat, competentă să încuviințeze executarea. Cererea poate fi depusă și direct la această autoritate.
- 2) La cerere vor fi anexate:
 - a) textul complet al hotărârii, precum și o adeverință că hotărârea a rămas definitivă și este susceptibilă de executare, dacă aceasta nu rezultă din hotărâre;
 - b) actele originale sau copiile certificate ale acestora, din care să rezulte că persoanei obligate, prin hotărâre, care nu a luat parte la proces, i s-a înmănat, cel puțin o dată, la timp și în forma cuvenită, citația;
- 3) La cererea de încuviințare a executării silite în cazul hotărârilor privind cheltuielile de judecată se anexează o copie certificată a hotărârii și o adeverință din care să rezulte că hotărârea este definitivă și executorie.

Articolul 53

Procedura de recunoaștere și încuviințare a executării

- 1) Hotărârile pronunțate pe teritoriul unei Părți Contractante referitoare la Statutul civil al propriilor cetățeni se recunosc deplin drept pe teritoriul celeilalte Părți Contractante sau dacă, fiind pronunțate într-un stat terț, au fost recunoscute mai întâi în statul de cetățenie al fiecărei Părți.
- 2) Hotărârile referitoare la alte procese decât cele arătate la paragraful 1) pot fi recunoscute dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute în articolele 50 și 51.
- 3) Încuviințarea executării hotărârilor patrimoniale este de competența instanțelor judecătorești ale Părții Contractante pe teritoriul căreia urmează să se facă executarea.
- 4) Procedura încuviințării executării, precum și executarea silită se efectuează potrivit legii Părții

Contractante pe teritoriul căreia are loc executarea.

5) Dacă hotărârea conține soluții asupra mai multor capete de cerere, care sunt dissociabile, recunoașterea sau încuviințarea executării poate fi acordată separat.

6) Orice obiecțiune cu privire la executarea silită se va rezolva de instanța care a încuviințat executarea.

7) În fața instanței judecătorești care efectuează executarea silită, debitorul poate ridica numai acele excepții care se pot invoca potrivit legii Părții Contractante pe teritoriul căreia s-a pronunțat hotărârea.

8) Înainte de rezolvarea cererii de încuviințare a executării, instanța, dacă apreciază necesar, poate cere părților din proces să depună în scris anumite lămuriri sau să completeze cererea de executare. De asemenea, poate cere lămuriri suplimentare de la instanța care a pronunțat hotărârea.

Articolul 54

Efectele recunoașterii și executării

Hotărârile definitive, o dată recunoscute sau admise a fi executate, vor avea aceleași efecte ca și cele date de autoritățile competente ale Părții Contractante solicitate.

Articolul 55

Cheltuielile privind recunoașterea și executarea

1) Stabilirea și încasarea cheltuielilor legate de încuviințarea executării și executarea silită propriu-zisă se dispun de către instanța solicitată potrivit legii statului el. În aceste cheltuieli se includ și cele referitoare la certificarea actelor.

2) Partea care a beneficiat, în fața instanței care a pronunțat hotărârea, de înlesnirile prevăzute de articolul 5 paragraful 1) din prezentul Tratat va beneficia de aceleași înlesniri și în cadrul procedurii de încuviințare a executării și de executare propriu-zisă, desfășurată pe teritoriul celeilalte Părți Contractante.

Articolul 56

Executarea hotărârilor privind cheltuielile de judecată

Dacă una din părțile în proces, scutită de cauțiune conform articolului 4 din prezentul Tratat, a fost obligată printr-o hotărâre definitivă să plătească celeilalte Părți cheltuieli de judecată, instanța competentă de pe teritoriul celeilalte Părți Contractante va încuviința, la cerere, gratuit, executarea acestor cheltuieli.

Articolul 57

Recunoașterea și executarea hotărârii arbitrale

Cele două Părți Contractante, în conformitate cu prevederile Convenției asupra recunoașterii și executării hotărârilor arbitrale străine, încheiată la New York la 10 iunie 1958, vor recunoaște și executa hotărârile arbitrale date pe teritoriul celeilalte Părți Contractante.

Partea a III-a

CAUZELE PENALE

Capitolul I

ASISTENȚA JURIDICĂ

Articolul 58

Obiectul asistenței juridice

Asistența juridică în materie penală cuprinde: înmânarea de acte judiciare și extrajudiciare, luarea de declarații învinuitorilor și inculpaților, audierea martorilor și experților, efectuarea de expertize, percheziții, cercetări la fața locului, predări de probe materiale, precum și alte activități procesuale legate de administrarea probelor.

Articolul 59

Cererea de asistență juridică

Cererea de asistență juridică în cauzele penale trebuie să cuprindă, pe lângă datele prevăzute la articolul 15 din prezentul Tratat, și descrierea succintă a faptelor și încadrarea juridică.

Articolul 60

Executarea cererilor și informarea asupra rezultatelor îndeplinirii acestora

Prevederile articolelor 16, 17 și 18 din prezentul Tratat se aplică în mod corespunzător și în cauzele penale.

Articolul 61

Comunicarea hotărârilor de condamnare

Părțile Contractante își comunică semestrial date privind hotărârile penale definitive pronunțate de instanțele unei Părți Contractante împotriva cetățenilor celeilalte Părți Contractante. Această dispoziție se aplică și cu privire la modificările ulterioare ce vor interveni în legătură cu hotărârile menționate.

Articolul 62

Informații din cazierul judiciar

La cererea autorităților competente ale unei Părți Contractante se vor transmite, gratuit, informații din cazierul judiciar al persoanelor urmărite sau supuse judecății penale pe teritoriul Părții Contractante solicitante.

Articolul 63

Refuzul asistenței juridice în cauzele penale

1) Asistența juridică poate fi refuzată dacă:

- a) cererea se referă fie la informațiuni considerate de Partea Contractantă solicitantă ca infracțiuni politice sau infracțiuni conexe la astfel de infracțiuni, fie la infracțiuni militare;
- b) Partea Contractantă solicitată apreciază că executarea cererii de asistență juridică este de natură să aducă atingere suveranității, securității sau ordinii sale publice;
- c) potrivit legii Părții Contractante solicitate, fapta sau faptele invocate în cerere nu constituie infracțiuni.

2) Partea Contractantă solicitată va comunica Părții Contractante solicitante motivele refuzului asistenței juridice.

Capitolul II

EXTRĂDAREA

Articolul 64

Obligația extrădării

1) Părțile Contractante se obligă să-și extrădeze, reciproc, la cerere, în condițiile prezentului Tratat,

persoane aflate pe teritoriul lor, pentru a fi trase la răspundere penală sau pentru executarea pedepsei.

2) Extrădarea se admite numai dacă fapta care face obiectul cererii de extrădare constituie infracțiune potrivit legilor ambelor Părți Contractante.

3) Extrădarea în vederea urmăririi sau judecării se admite numai pentru fapte a căror săvârșire atrage, potrivit legilor ambelor Părți Contractante, o pedeapsă privativă de libertate mai mare de un an, iar când este cerută în vederea executării pedepsei, numai dacă pedeapsa pronunțată este mai mare de 6 luni.

4) Considerarea infracțiuni ca fiind pedepsită de legile ambelor Părți Contractante nu este condiționată de împrejurarea că legile Părților Contractante înscriu fapta în aceeași categorie de infracțiuni sau o denumesc prin aceeași terminologie.

5) Dacă cererea de extrădare se referă la două sau mai multe infracțiuni sancționate cu o pedeapsă privativă de libertate de legile ambelor Părți Contractante, chiar dacă numai una dintre ele corespunde condițiilor prevăzute la paragraful 3 privind durata pedepsei, extrădarea poate fi admisă și pentru celelalte infracțiuni.

Articolul 65

Refuzul extrădării

1) Părțile Contractante nu-și extrădează propriii lor cetățeni.

2) Extrădarea va fi, de asemenea, refuzată, dacă:

a) infracțiunea a fost săvârșită pe teritoriul Părții Contractante solicitate;

b) infracțiunea a fost săvârșită în afara teritoriului Părții Contractante solicitante, iar legea Părții Contractante solicitate nu permite exercitarea acțiunii penale pentru asemenea infracțiuni săvârșite în afara teritoriului său ori nu admite extrădarea pentru infracțiunea care face obiectul cererii de extrădare;

c) potrivit legii uneia dintre Părțile Contractante, infracțiunea pentru care se cere extrădarea este amnistiată sau acțiunea penală nu poate fi exercitată ori hotărârea nu poate fi executată ca urmare a împlinirii termenului de prescripție sau pentru alt temei legal;

d) persoana a cărei extrădare se cere a fost trimisă în judecată sau a fost judecată pentru aceeași infracțiune ori dacă în cauză s-a dat o ordonanță sau o hotărâre de încetare a procesului penal, pe teritoriul Părții Contractante solicitate;

e) potrivit legii ambelor Părți Contractante, acțiunea penală nu poate fi pusă în mișcare decât la plângerea prealabilă a părții vătămate;

i) infracțiunea este considerată de Partea Contractantă solicitată ca infracțiune politică sau ca infracțiune conexă la asemenea infracțiune;

g) Partea Contractantă solicitată are motive serioase să creadă că cererea de extrădare a fost prezentată în scopul de a urmări sau pedepsi o persoană pentru considerente de rasă, religie, sex, naționalitate, origine etnică sau opinii politice ori că situația acestei persoane riscă să fie agravată pentru unul sau altul din aceste motive;

h) este cerută pentru o infracțiune militară.

Articolul 66

Infracțiuni fiscale

1) În materie de taxe, impozite, vamă și schimb valutar, extrădarea va fi acordată între Părțile Contractante, conform dispozițiilor prezentului Tratat, pentru fapte care corespund, potrivit legii Părții Contractante solicitate, unei infracțiuni de aceeași natură.

2) Extrădarea nu va putea fi refuzată pe motiv că legea Părții Contractante solicitate nu prevede același regim de taxe și impozite sau nu conține același tip de reglementare în materie de taxe și impozite, vamă sau schimb valutar ca legislația Părții Contractante solicitante.

Articolul 67

Actele anexate la cererea de extrădare

La cererea de extrădare se anexează:

- a) originalul sau copia certificată a mandatului de arestare sau orice alt act având aceeași forță, emis în forma prevăzută de legea Părții Contractante solicitante, iar în cererea de extrădare pentru executarea pedepsei, copia certificată a hotărârii rămase definitive;
- b) o expunere a faptelor pentru care extrădarea este cerută, timpul și locul săvârșirii infracțiunii, calificarea infracțiunii și referirii la dispozițiile legale care îi sunt inaplicabile, precum și date cu privire la durata pedepsei executate până atunci; dacă prin infracțiune s-au produs pagube materiale, se va menționa cuantumul stabilit sau aproximat al acestora;
- c) copia textelor de lege ale Părții Contractante solicitante, aplicabile sau aplicate în cauza respectivă;
- d) în măsura în care este posibil, date privind persoana a cărei extrădare se cere: cetățenia ei, domiciliu sau reședința ei, precum și descrierea fizionomiei, fotografii și amprente digitale.

Articolul 68

Date suplimentare

- 1) Dacă datele primite de la Partea Contractantă solicitantă nu sunt suficiente pentru luarea în considerare a cererii de extrădare, Partea Contractantă solicitată poate cere completarea lor. Ea poate stabili un termen care nu va putea depăși 2 luni pentru trimiterea datelor suplimentare. Acest termen poate fi prelungit, la cererea motivată a Părții Contractante solicitante, cu încă 15 zile.
- 2) Dacă persoana la care se referă cererea a fost arestată, iar Partea Contractantă solicitantă nu trimite în termenul stabilit datele cerute, Partea Contractantă solicitată poate pune în libertate acea persoană.

Articolul 69

Arestarea în vederea extrădării

- 1) După primirea cererii de extrădare, Partea Contractantă solicitată va lua neîntârziat măsuri pentru arestarea persoanei a cărei extrădare se cere, cu excepția cazurilor în care, potrivit prezentului Tratat, extrădarea nu poate avea loc.
- 2) În caz de urgență, arestarea poate avea loc și înainte de primirea cererii de extrădare, dacă s-a recepționat o intervenție în acest sens de la Partea Contractantă solicitantă, în intervenție se va menționa, după caz, mandatul de arestare ori dispoziția de arestare preventivă sau hotărârea definitivă dată împotriva acelei persoane, și mențiunea potrivit căreia cererea de extrădare va fi transmisă ulterior. Intervenția în vederea arestării poate fi făcută prin Interpol, prin poștă, telegraf, telex, fax sau prin orice alt mijloc care lasă urmă scrisă ori este admis de Partea Contractantă solicitată.
Autoritatea solicitantă va fi informată în cel mai scurt timp despre cursul dat cererii sale.
- 3) Persoana arestată în aplicarea prevederilor paragrafului 2 poate fi pusă în libertate dacă, în termen de 1 lună din ziua trimiterii înștiințării, nu se primește cererea de extrădare. Acest termen poate fi prelungit cu 15 zile, la cererea motivată a Părții Contractante solicitante. Cu toate acestea, punerea în libertate provizorie este oricând posibilă, cu condiția ca Partea Contractantă solicitată să ia orice măsură pe care o consideră necesară în vederea evitării ca persoana să se sustragă.
- 4) Punerea în libertate nu împiedică o nouă arestare și extrădare, dacă cererea de extrădare parvine ulterior.

Articolul 70

Amânarea extrădării

Dacă persoana a cărei extrădare se cere este inculpată într-un proces penal în curs sau dacă a fost condamnată pentru o altă infracțiune, decât aceea în legătură cu care se cere extrădarea, pe teritoriul Părții Contractante solicitate, extrădarea poate fi amânată până la sfârșitul procesului penal, până la executarea completă a pedepsei pronunțate sau până la eliberarea definitivă înainte de expirarea duratei acesteia.

Articolul 71

Extrădarea temporară

- 1) Dacă amânarea extrădării prevăzute la articolul 70 din prezentul Tratat ar putea atrage după sine împlinirea termenului de prescripție a acțiunii penale sau ar putea aduce prejudicii serioase pentru stabilirea faptelor, persoana a cărei extrădare se cere poate fi extrădată temporar, pe baza unei cereri motivate.
- 2) Persoana extrădată temporar va fi trimisă înapoi de îndată după efectuarea actelor procesuale pentru care a fost extrădată.

Articolul 72

Predarea

- 1) Partea Contractantă solicitată va face cunoscut Părții Contractante solicitante hotărârea sa cu privire la extrădare.
- 2) În caz de acceptare, Partea Contractantă solicitată este obligată să Comunique Părții Contractante solicitante locul și data predării, precum și durata detenției executate în vederea extrădării de către persoana în cauză.
- 3) Dacă Partea Contractantă solicitantă nu ia în primire persoana la data fixată pentru predare și dacă nu s-a solicitat o amânare, aceasta poate fi pusă în libertate la expirarea unui termen de 15 zile calculat de la data stabilită pentru predare. Partea Contractantă solicitată poate refuza extrădarea pentru aceeași faptă.

Articolul 73

Transmiterea obiectelor

- 1) Părțile Contractante se obligă să-și transmită reciproc, la cerere:
 - a) obiectele și valorile care au fost procurate de infractor prin infracțiunea care a atras extrădarea;
 - b) obiectele care pot avea importanță ca probe în cauza penală pentru care s-a cerut extrădarea.
- 2) Obiectele și valorile prevăzute la paragraful 1) se transmit chiar dacă extrădarea infractorului nu poate fi făcută din cauza decesului său, sustragerii de la judecată sau din alte motive.
- 3) Dacă obiectele cerute sunt necesare Părții Contractante solicitate ca probe într-o altă cauză penală, transmiterea lor poate fi amânată până la terminarea procesului în cauză sau pot fi predate cu condiția de a fi restituite.
- 4) Drepturile Părții Contractante solicitate sau ale terților asupra obiectelor cerute rămân neatinse. Obiectele asupra cărora există asemenea drepturi se restituie Părții Contractante solicitate, după terminarea procedurii, cât mai curând posibil și fără cheltuieli.

Articolul 74

Repetarea extrădării

Dacă persoana extrădată se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată ori de la executarea pedepsei și se înapoiază de bună voie pe teritoriul Părții Contractante solicitate, ea va putea fi din nou extrădată, la cererea scrisă a Părții Contractante solicitante, fără a mai fi necesară prezentarea actelor prevăzute la articolul 67.

Articolul 75

Cereri de extrădare primite din partea mai multor state

Dacă extrădarea este cerută concomitent de mai multe state, fie pentru aceeași faptă, fie pentru fapte diferite, Partea Contractantă solicitată hotărăște ținând seama de toate circumstanțele și, în special, de gravitatea și locul infracțiunilor, de data respectivelor cereri, de cetățenia persoanei cerute și de posibilitatea unei extrădări ulterioare unui alt stat.

Articolul 76

Limitele urmăririi penale împotriva persoanei extrădate

1) Persoana extrădată nu va putea fi urmărită, judecată sau deținută în vederea executării unei pedepse sau supusă unei restricții a libertății sale individuale pentru o infracțiune săvârșită anterior predării, alta decât aceea pentru care s-a cerut extrădarea, sau nu poate fi reextrădată unui stat terț decât în următoarele cazuri:

a) statul care a predat-o consimte, în acest scop va trebui prezentată o cerere, însoțită de actele prevăzute de articolul 67 și de un proces-verbal încheiat de autoritatea competentă conținând declarațiile extrădatului. Acest consimțământ va putea fi dat dacă infracțiunea pentru care este cerut antrenează ea însăși obligația de extrădare;

b) deși a avut posibilitatea, persoana extrădată nu a părăsit teritoriul Părții Contractante solicitante în termen de o lună de la sfârșitul procesului penal, iar în cazul condamnării, de la executarea pedepsei sau dacă se înapoiază pe teritoriul acestei din urmă Părți. În acest termen nu se socotește timpul în care persoana extrădată nu a putut părăsi teritoriul Părții Contractante solicitante din motive independente de voința sa.

2) Dacă calificarea dată infracțiunii este modificată în cursul procesului, persoana extrădată nu va fi urmărită sau judecată decât în măsura în care elementele constitutive ale infracțiunii, în noua lor calificare, ar permite extrădarea

Articolul 77

Informații cu privire la rezultatul procesului penal

Părțile Contractante își comunică reciproc informații cu privire la rezultatul procesului penal împotriva persoanei extrădate. Dacă împotriva acestei persoane a fost pronunțată o hotărâre definitivă, se va transmite și copia acestei hotărâri.

Articolul 78

Tranzitarea

1) Fiecare dintre Părțile Contractante va autoriza, la cererea celeilalte Părți Contractante, transportul pe teritoriul său al persoanelor extrădate celeilalte Părți Contractante de către un stat terț. Această prevedere nu se va aplica dacă, potrivit prevederilor prezentului Tratat, nu ar exista obligația de extrădare.

2) Cererea pentru autorizarea tranzitului se înaintează și se rezolvă după aceleași reguli ca și de extrădare.

Articolul 79

Cheltuieli de extrădare și de tranzit

1) Cheltuielile de extrădare vor fi suportate de Partea Contractantă pe teritoriul căreia s-au efectuat.
2) Cheltuielile de tranzit vor fi suportate de Partea Contractantă solicitată.

Articolul 80

Modul de legătură

În problemele de extrădare și tranzitare, organele centrale ale celor două Părți Contractante menționate la articolul 8 din prezentul Tratat comunică direct între ele.

Capitolul III

TRANSFERUL URMĂRIRII PENALE

Articolul 81

Obligația de a porni o acțiune penală

Fiecare Parte Contractantă, la cererea celeilalte Părți Contractante, va porni, în conformitate cu propria sa lege, acțiunea penală împotriva unui cetățean al său, în cazul în care există date suficiente că a săvârșit, pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, o faptă care este prevăzută ca infracțiune de legile ambelor Părți Contractante.

Articolul 82

Cerere de transmitere

- 1) Cererea de transmitere a urmăririi penale se face în scris.
- 2) La cerere se anexează o informație cuprinzând date asupra faptei săvârșite, calificării ei juridice, precum și toate probele existente cu privire la săvârșirea infracțiunii, iar în măsura în care este posibil, datele prevăzute în articolul 67 din prezentul Tratat.

Articolul 83

Informații privind soluționarea procesului

Partea Contractantă, al cărei cetățean este persoana urmărită, va înștiința cealaltă Parte Contractantă despre rezultatul procesului penal, iar în cazul în care ar interveni o hotărâre definitivă va trimite și copia acesteia.

Capitolul IV

TRANSFERUL PERSOANELOR CONDAMNATE

Articolul 84

Principii generale

- 1) Părțile Contractante se obligă, în condițiile prezentului Tratat, să coopereze în materie de transfer al persoanelor condamnate.
- 2) Persoana condamnată pe teritoriul uneia din Părțile Contractante poate, în condițiile prevăzute de prezentul Tratat, să fie transferată pe teritoriul celeilalte Părți Contractante pentru executarea pedepsei privative de libertate la care a fost condamnată, în acest scop, persoana condamnată poate să-și exprime dorința de a fi transferată, în baza prezentului Tratat, adresându-se fie autorităților competente ale statului de condamnare, fie celor ale statului de execuție.
- 3) Transferul poate fi solicitat fie de statul de condamnare, fie de statul de execuție.

Articolul 85

Condițiile transferului

Transferul poate avea loc:

- a) dacă condamnatul este cetățean al statului de execuție;
- b) dacă hotărârea de condamnare este definitivă și executorie;

- c) dacă durata pedepsei privative de libertate, pe care condamnatul o mai are de executat la data cererii de transfer, este de cel puțin șase luni. În cazuri excepționale, Părțile Contractante pot conveni asupra transferului, atunci când durata pedepsei rămase de executat este mai mică de șase luni;
- d) dacă condamnatul sau, atunci când, din motive de vârstă ori stare fizică sau stare psihică, una din Părțile Contractante consideră necesar, reprezentantul său legal consimte la transfer;
- e) dacă fapta pentru care s-a pronunțat hotărârea de condamnare constituie infracțiune potrivit legii Părții Contractante al cărei cetățean este cel condamnat;
- f) dacă ambele Părți Contractante au convenit asupra transferului.

Articolul 86

Comunicarea de informații

- 1) Autoritățile competente ale statului de condamnare aduc la cunoștință oricărui condamnat, cetățean al celui alt stat, posibilitatea de a obține, în condițiile prevăzute de prezentul Tratat, transferul său în vederea executării pedepsei în statul al cărui cetățean este.
- 2) Dacă condamnatul își exprimă, pe lângă statul de condamnare, dorința de a fi transferat, acest stat trebuie să informeze statul de execuție cât mai curând posibil, după ce hotărârea a rămas definitivă.
- 3) Informațiile trebuie să cuprindă:
 - a) numele, data și locul nașterii condamnatului;
 - b) atunci când este posibil, adresa sa din statul de execuție;
 - c) o expunere a faptelor care au dus la condamnare;
 - d) natura, durata și data când a început executarea pedepsei.
- 4) Dacă condamnatul își exprimă pe lângă statul de execuție dorința de a fi transferat, statul de condamnare comunică acestui stat, la cererea sa, informațiile menționate la paragraful 3.
- 5) Condamnatul trebuie să fie informat în scris de orice hotărâre luată de unul din cele două state în legătură cu cererea de transfer.

Articolul 87

Cererea de transfer și documentele anexe

- 1) Cererea de transfer trebuie să fie formulată în scris.
- 2) La cerere se anexează:
 - a) un act care să ateste că persoana condamnată este cetățean al statului de execuție;
 - b) copia textelor legale din care rezultă că faptele care au dus la condamnarea persoanei ce urmează a fi transferată constituie infracțiuni din punct de vedere al legii statului de execuție;
 - c) copia legalizată a hotărârii de condamnare, cu mențiunea că este definitivă, precum și copia textelor de lege aplicate în cauza respectivă;
 - d) acte din care rezultă durata pedepsei deja executate și a arestului preventiv, precum și durata pedepsei ce urmează a fi executată;
 - e) o declarație privind consimțământul la transfer;
 - f) alte acte, dacă autoritatea competentă a statului de condamnare consideră necesară comunicarea acestora.
- 3) Dacă unul din cele două state consideră necesar, poate solicita acte sau date suplimentare.

Articolul 88

Consimțământul la transfer

- 1) Condamnatul trebuie să-și dea consimțământul la transfer de bunăvoie și în deplină cunoștință a consecințelor juridice care decurg din aceasta.
- Procedura este cea prevăzută de legea statului de condamnare.

2) Statul de condamnare trebuie să dea statului de execuție posibilitatea verificării, prin intermediul unui funcționar consular, dacă consimțământul la transfer a fost dat cu respectarea condițiilor prevăzute la paragraful 1).

Articolul 89

Modul de legătură

În problemele de predarea condamnaților în vederea executării pedepselor Ministerele de Justiție ale celor două Părți Contractante comunică direct între ele.

Articolul 90

Comunicarea rezolvării cererii

Partea Contractantă solicitată trebuie să informeze Parte Contractantă solicitantă, în scris, în cel mai scurt timp, despre acordul sau refuzul transferului solicitat.

Articolul 91

Predarea condamnatului

Dacă propunerea de transfer este acceptată, autoritățile competente ale celor două Părți Contractante vor conveni, de îndată, asupra locului, datei și modalităților de transfer a persoanei condamnate.

Articolul 92

Punerea în executare a pedepsei

- 1) Pedeapsa se execută pe baza hotărârii pronunțate de instanța statului de condamnare.
- 2) Totuși, instanța competentă din statul de execuție decide, prin hotărâre judecătorească, asupra modalității de punere în executare a hotărârii pronunțate în statul de condamnare.
- 3) Dacă natura sau durata pedepsei pronunțate în statul de condamnare nu corespunde cu legea statului de execuție, acest din urmă stat, prin hotărâre judecătorească, o poate adapta la pedeapsa prevăzută de propria sa lege pentru infracțiuni de aceeași natură. Această pedeapsă va fi cât mai corespunzătoare pedepsei aplicate prin hotărârea de condamnare. Prin natura sau prin durata sa, această pedeapsă nu poate să o agraveze pe cea pronunțată în statul de condamnare și nici să depășească maximumul prevăzut de legea statului de execuție.
- 4) Partea din pedeapsă care a fost executată în statul de condamnare se deduce din durata pedepsei stabilite de instanța din statul de execuție, dacă pedepsele sunt de același fel. În cazul în care instanța stabilește o pedeapsă de alt fel decât cea aplicată prin hotărârea de condamnare, la stabilirea naturii și duratei pedepsei se va ține seama de partea de pedeapsă executată.
- 5) Pedepsa complementară pronunțată prin hotărârea de condamnare se execută în măsura în care este prevăzută în legea Părții Contractante al cărei cetățean este cel condamnat și nu a fost executată în statul de condamnare.
- 6) O copie de pe hotărârea pronunțată de instanța statului de execuție se comunică autorității competente a celuilalt stat.

Articolul 93

Legea aplicabilă

- 1) Executarea pedepsei se face potrivit legii statului de execuție, care este singurul competent să ia orice decizie.
- 2) Statul de condamnare este singurul competent să reexamineze hotărârea de condamnare prin căi juridice de atac.

3) Fiecare Parte Contractantă poate acorda grațierea sau amnistia, con-form legii sale.

Articolul 94 **Încetarea executării**

Statul de condamnare informează statul de execuție în legătură cu orice hotărâre sau măsură care are ca efect înlăturarea caracterului executoriu al pedepsei. În acest caz, statul de execuție trebuie să înceteze executarea pedepsei.

Articolul 95 **Informații privind executarea pedepsei**

Statul de execuție informează statul de condamnare în legătură cu executarea pedepsei:

- a) la terminarea executării pedepsei;
- b) în caz de evadare a condamnatului;
- c) dacă statul de condamnare îi solicită informații în legătură cu executarea pedepsei.

Articolul 96 **Tranzitarea**

1) Fiecare Parte Contractantă autorizează, la cerere, transportul în tranzit pe teritoriul său al cetățenilor celeilalte Părți Contractante transferați pentru executarea pedepsei de către un stat terț în statul ai cărui cetățeni sunt.

2) Cererea pentru autorizarea tranzitului se formulează și se rezolvă potrivit prevederilor din prezentul Tratat referitor la transferul persoanelor condamnate.

Articolul 97 **Cheltuielile de transfer**

Cheltuielile ocazionate de transferul persoanelor condamnate sunt suportate de statul de execuție, cu excepția cheltuielilor ocazionate exclusiv pe teritoriul statului de condamnare.

Partea a IV-a **DISPOZIȚII FINALE**

Articolul 98 **Soluționarea diferendelor**

Orice diferend rezultat din aplicarea prezentului Tratat se va soluționa pe cale diplomatică.

Articolul 99 **Ratificarea și intrarea în vigoare a Tratatului**

Prezentul Tratat va fi supus ratificării și va intra în vigoare în cea de a 30-a zi de la data schimbului instrumentelor de ratificare.

Articolul 100 **Valabilitatea Tratatului**

Prezentul Tratat se încheie pe o durată nelimitată. Fiecare din cele două Părți Contractante poate să-l denunțe printr-o notificare scrisă. Denunțarea produce efect după trecerea unui an de la data notificării.

Drept pentru care plenipotențiarii Părților Contractante au semnat prezentul Tratat și au aplicat

sigiliile lor.

Încheiat la Chișinău, la 6 iulie 1996, în două exemplare originale, ambele având aceeași valabilitate.